

КАРАР

«01» июня 2026 елның а. Свияжск(Зөя)

№40

Татарстан Республикасы
Зеленодольск муниципаль
районының Свияжск авыл жирлеге
советы депутаты статусы
турындагы нигезләмәне раслау
хакында

«гавами хакимиятнең бердәм системасында жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2025 елның 20 мартындагы №33-ФЗ Федераль закон, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 24 июлендәге №45-ТРЗ Татарстан Республикасы Законы, Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының «Свияжск авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге уставы, Зеленодольск муниципаль районының Свияжск авыл жирлеге советы **карап кылды:**

1. Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының Свияжск авыл жирлеге советы депутаты статусы турында кушымтада бирелгән Нигезләмәне расларга.

2. Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының Свияжск авыл жирлеге Советы карарының үз көчен югалтуын танырга:

- 2021 елның 04 мартындагы №27 «Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Свияжск авыл жирлеге советы депутаты статусы турындагы нигезләмәне раслау хакында»;

- 2021 елның 16 августыннан № 41 «Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының Зеленодольск муниципаль районы Советының 2021 елның 04 мартындагы №27 карары белән расланган Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Свияжск авыл жирлеге депутаты статусы турында нигезләмәгә үзгәрешләр кертү хакында»;

- 2021 елның 12 декабрдәге №55 «Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының 2014 елның 04 мартындагы №27 Свияжск авыл жирлеге советы карары белән расланган Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының Свияжск авыл жирлеге депутаты статусы турында нигезләмәгә үзгәрешләр кертү хакында»» (2021 елның 16 августындагы №41 Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының Свияжск авыл жирлеге Советы карары белән кертелгән үзгәрешләр белән)»;

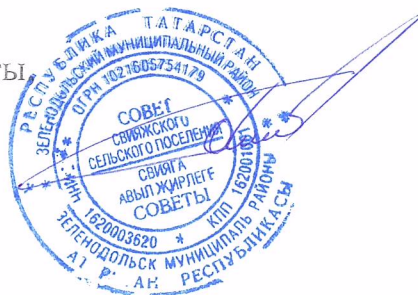
- 2023 елның 16 мартындагы №107 «Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының 2014 елның 04 мартындагы №27 Свяжск авыл жирлеге советы карары белән расланган Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының Свяжск авыл жирлеге депутаты статусы турында нигезләмәгә үзгәрешләр кертү хакында» (2021 елның 16 августындагы №41 Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының Свяжск авыл жирлеге Советы карары белән кертелгән үзгәрешләр белән, 2021 елның 12 декабрдәге №55)»;

- 2023 елның 09 августындагы №125 «Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының 2014 елның 04 мартындагы №27 Свяжск авыл жирлеге советы карары белән расланган Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының Свяжск авыл жирлеге депутаты статусы турында нигезләмәгә үзгәрешләр кертү хакында» (2021 елның 16 августындагы №41 Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының Свяжск авыл жирлеге Советы карары белән кертелгән үзгәрешләр белән, 2021 елның 12 декабрдәге №55, 2023 елның 16 мартындагы №107)»;

- 2026 елның 14 апрелдәге №35 «Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының 2014 елның 04 мартындагы №27 Свяжск авыл жирлеге советы карары белән расланган Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының Свяжск авыл жирлеге депутаты статусы турында нигезләмәгә үзгәрешләр кертү хакында» (2021 елның 16 августындагы №41 Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының Свяжск авыл жирлеге Советы карары белән кертелгән үзгәрешләр белән, 2021 елның 12 декабрдәге №55, 2023 елның 16 мартындагы №107, 2023 елның 09 августындагы №125)»;

3. Әлеге карарны Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми Порталында (<http://pravo.tatarstan.ru>) һәм Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләре порталы (<http://zelenodolsk.tatarstan.ru>) составында Зеленодольск муниципаль районының рәсми сайтында (<http://zelenodolsk.tatarstan.ru>) «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә, шулай ук Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Свяжск авыл жирлегенең мәгълүмат стендларында: Свяжск авылы, Троицкая ур., 7 йорт (жирлек администрациясе), Успенская ур., 2 йорт («Буян» кибетенә кергәндә) адреслары буенча күрсәтергә.

Свяжск авыл жирлеге башлыгы,
Совет рәисе

М.Г. Ганеев

Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының Свияжск авыл жирлеге советы депутаты статусы турында нигезләмә

Әлеге Нигезләмә Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының Свияжск авыл жирлеге советы депутатының (алга таба - депутат) хокукларын һәм бурычларын билгели, үз вәкаләтләрен башкарганда төп хокукый һәм социаль гарантияләргә күздә тоталар.

Статья 1. Депутат статусының хокукый нигезе

1. Депутат статусы Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнар, Татарстан Республикасы Конституциясе, «Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының Свияжск авыл жирлеге (алга таба - жирлек уставы), әлеге Нигезләмә нигезендә билгеләнә.

2. Бермандатлы сайлау округы буенча муниципаль сайлауларда сайланган Россия Федерациясе гражданы депутат була һәм Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Свияжск авыл жирлеге Советында (алга таба - жирлек Советы) Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы законнарында һәм муниципаль норматив хокукый актларда каралган вәкилләккә һәм башка вәкаләтләргә гамәлгә ашырырга вәкаләтле вәкил була.

3. Үз эшчәнлегендә депутат Россия Федерациясе Конституциясенә, федераль законнарга, Татарстан Республикасы Конституциясенә, шәһәр уставына һәм муниципаль норматив хокукый актларга, шулай ук сайлаучылар мәнфәгатьләренә таяна.

4. Депутатка үз вәкаләтләрен тоткарлыксыз гамәлгә ашыру өчен шартлар тәмин ителә.

5. Депутат үз статусын депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйле булмаган эшчәнлек өчен кулланырга хокуксыз.

Статья 2. Депутат эшчәнлеген гамәлгә ашыру шартлары

1. Депутатлар, жирлек Уставында билгеләнгән очраклардан тыш, депутат эшчәнлеген төп эш урыны буенча хезмәт һәм хезмәт бурычларын үтәү белән берләштереп, үз вәкаләтләрен даими нигездә башкармыйлар.

2. Үз вәкаләтләрен даими нигездә гамәлгә ашыру өчен депутат эш бирүченең эш урынын (вазыйфасын) саклап калу белән бергә эштән азат ителүе, аның озынлыгы жирлек Уставы белән билгеләнә торган чорга гарантияләнгән.

3. Жирлек Советының билгелэнгән саныннан депутатларның 10 проценттан артыгы даими нигездә эшли.

Статья 3. Депутатның вәкаләтләре чоры

1. Депутатның вәкаләтләре чоры биш ел тәшкил итә.
2. Депутатның вәкаләтләре аны сайлаган көннән башлана һәм яңа чакырылыш жирлек Советының беренче утырышы тулы хокуклы составында уздырылган көннән туктатыла.

Статья 4. Депутат статусына бәйлә чикләүләр, тыюлар

1. Депутатлар Россия Федерациясе сенаторлары, Россия Федерациясе Федераль Собраниеда Дәүләт Думасы депутатлары, Россия Федерациясе субъектларының закон чыгару органнары депутатлары була алмый, Россия Федерациясенә башка дәүләт вазыйфаларын, Россия Федерациясе субъектларының дәүләт вазыйфаларын, шулай ук дәүләт граждан хезмәте һәм муниципаль хезмәт вазыйфасын били алмый, моңа «гавами хакимиятнең бердәм системасында жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2025 елның 20 мартындагы №33-ФЗ Федераль законда (алга таба - №33-ФЗ Закон), башка федераль законнарда билгелэнгән очрактар керми.

2. Депутат бер үк вакытта башка муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы депутаты яисә башка муниципаль берәмлек башлыгы вәкаләтләрен башкара алмый, моңа №33-ФЗ Законда, башка федераль законнарда билгелэнгән очрактар керми.

3. Депутатлар коррупциягә каршы тору турында Россия Федерациясе законнарында билгелэнгән чикләүләренә, тыюларны, бурычларны үтәргә тиеш.

4. Даими нигездә үз вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы депутатлар түбәндәгеләргә хокуклы түгел:

1) шәхсән яисә ышанычлы затлар аша эшкуарлык эшчәнлегә белән шөгыльләнәргә;

2) коммерция яисә коммерциягә карамаган оешма белән идарә итүдә катнашу, түбәндәге очрактардан тыш:

а) сәяси партия белән идарә итүдә, һөнәри берлек органы, шул исәптән жирле үзидарә органында төзелгән беренчел профсоюз оешмасының сайланулы органы тарафыннан түләүсез нигездә катнашу, ижтимагый оешманың, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативларының, күчәмсез мөлкәт милекчеләре ширкәтләренә съездында (конференциясендә) яисә гомуми жыелышында катнашу

б) коммерциягә карамаган оешма идарәсендә (сәяси партия идарәсендә катнашудан тыш, һөнәри берлек органы, шул исәптән жирле үзидарә органында төзелгән беренчел һөнәр берлеге оешмасының сайланулы органы тарафыннан, башка ижтимагый оешма, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативлары съездында (конференциясендә) яисә гомуми жыелышында

катнашу, Татарстан Республикасы законы белән билгеләнгән тәртиптә Татарстан Республикасы Раисына алдан хәбәр итеп, түләүсез нигездә катнашу;

в) Россия Федерациясе субъекты муниципаль берәмлекләре советында, муниципаль берәмлекләренең башка берләшмәләрендә, шулай ук аларның идарә органнарында муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен түләүсез нигездә тапшыру;

г) идарә органнарында һәм ревизия комиссиясендә муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен түләүсез нигездә оештыруны, гамәлгә куючысы (катнашучы) муниципаль берәмлек булган оешманы гамәлгә куючы (акционер) тарафыннан оешманы гамәлгә куючының вәкаләтләрен муниципаль берәмлек исеменнән гамәлгә ашыру тәртибен йә муниципаль милектәге акцияләр (устав капиталындагы өлешләр) белән идарә итү тәртибен билгели торган муниципаль хокукый актлар нигезендә тапшыру;

д) федераль законнарда каралган башка очраklar;

3) укытучы, фәнни һәм башка ижат эшчәнлегеннән тыш, башка түләүле эшчәнлек белән шөгыльләнәргә. Шул ук вакытта укытучылар, фәнни һәм башка ижади эшчәнлек бары тик чит дөүләтләр, халыкара һәм чит ил оешмалары, чит ил гражданны һәм гражданлыгы булмаган затлар акчалары исәбеннән генә финанслана алмый, әгәр Россия Федерациясенең халыкара шартнамәсендә яисә Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса;

4) Россия Федерациясенең халыкара шартнамәсендә яисә Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса, идарә органнары, попечительләр яисә күзәтү советлары, чит ил коммерциячел булмаган хөкүмәтнеке булмаган оешмаларының һәм Россия Федерациясе территориясендә аларның структур бүлекчәләренең башка органнары составына керергә.

5. Даими нигездә вәкаләтләргә гамәлгә ашыручы муниципаль вазыйфаларны биләүче затлар граждан, административ яисә жинаять эше буенча йә административ хокук бозу турындагы эш буенча яклаучы яисә вәкил буларак катнаша алмыйлар.

Статья 5. Депутат вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату

1. Депутатның вәкаләтләргә түбәндәге очраklarда вакытыннан алда туктатыла:

1) үлем;

2) үз теләгә белән отставка;

3) суд тарафыннан хокуктан файдалануга сәләтсез яисә хокуктан файдалану сәләте чикләнгән дип танылу;

4) суд тарафыннан хәбәрсез югалган дип танылса яисә вафат дип игълан ителсә;

5) ана карата суд гаепләү карарының законлы көченә керүе;

6) Россия Федерациясеннән даими яшәү урынына чыгу;

7) Россия Федерациясе гражданлыгын туктату яисә чит ил дәүләтенен гражданлыгы (подданствосы) йә яшәүгә рөхсәте яисә Россия Федерациясе гражданының чит дәүләт территориясендә даими яшәү хокукын раслый торган башка документы булу;

8) жирлек Советы вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату;

9) хәрби хезмәткә чакыру яисә аны алыштыра торган альтернатив граждан хезмәтенә юллама;

10) чит ил агенты статусын сатып алу;

11) №33-ФЗ Федераль законда һәм башка федераль законнарда билгеләнгән башка очраklar.

2. Депутатның вәкаләтләре, шәһәр Советының барлык утырышларында нигезле сәбәпләрсез алты ай рәттән депутат булмаган очракта, жирлек Советы карары белән вакытыннан алда туктатыла.

3. Депутат күрсәтелгән карарга карата жирлек Советы депутат вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турында карар кабул иткән депутат күрсәтелгән карарга карата шикаять белдерү турындагы гариза белән күрсәтелгән карарны күрсәтелгән карар рәсми басылып чыккан көннән алып 10 көн эчендә судка мөрәжәгать итәргә хокуклы.

4. Әгәр депутат вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турында жирлек Советы карары нигезендә вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылган депутат күрсәтелгән карарга суд тәртибендә шикаять бирсә, жирлек Советы суд карары закон көченә кәргәнче жирлек Советы депутатларын өстәмә сайлауларны билгеләү турында карар кабул итәргә хокуксыз.

5. Депутат вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турында жирлек Советы карары вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату өчен нигез барлыкка килгән көннән алып 30 көннән дә соңга калмыйча, ә әлеге нигез жирлек Советы сессияләре арасында барлыкка килгән очракта, - мондый нигез барлыкка килгән көннән соң өч айдан да соңга калмыйча кабул ителә.

6. Әлеге статьяның 1 өлешендәге 2 пункттында каралган нигез буенча депутат вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турында жирлек Советы карары әлеге статьяның 5 өлешендә каралган срокларда кабул ителмәгән очракта, депутат жирлек Советының процессуаль законнарда каралган тәртиптә гамәл кылмавына шикаять бирү турындагы гариза белән судка мөрәжәгать итәргә хокуклы.

7. Татарстан Республикасы Рәис депутатның вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турында гариза белән мөрәжәгать иткән очракта, вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату өчен нигез барлыкка килгән очракта, әлеге гариза жирлек Советына кәргән көн була.

Статья 6. Депутатның хокуклары

1. Депутат хокуклы:

1) даими комиссияләргә һәм тиешле вазыйфаларга жирлек Советында сайларга һәм сайланырга;

2) жирлек Советын карау өчен мәсьәләләр тәкъдим итәргә;

3) жирлек Советы тарафыннан төзелә торган органнар һәм жирлек Советы тарафыннан сайлана (билгеләнә торган, килештерелә торган) вазыйфай затлар кандидатуралары мәсьәләләре буенча фикер әйтергә;

4) хокук ижат инициативасын гамәлгә ашыру тәртибендә жирлек Советының хокукый актлары проектларын кертергә;

5) көн тәртибе, карау тәртибе һәм тикшерелә торган мәсьәләләренң асылы буенча тәкъдимнәр һәм искәрмәләр кертергә, жирлек Советы карарлары проектларына төзәтмәләр кертергә;

6) жирлек Советы сессияләрендә жирлек Советының чираттан тыш хисабын яисә теләсә кайсы органның яисә жирлек Советы карамагындагы вазыйфай затның мәгълүматын тыңлау турында тәкъдимнәр кертергә;

7) жирлек Советы Регламентында билгеләнгән тәртиптә фикер алышуларда катнашу;

8) үз тәкъдимнәрен нигезләп һәм тавыш бирү мотивлары буенча чыгыш ясарга, белешмәләр бирергә;

9) жирлек Советы сессияләрендә, аның фикеренчә, ижтимагый әһәмияткә ия гражданның мөрәжәгатьләрен игълан итү;

10) жирлек советы төзи торган органнарның составы (саны, персонал) һәм жирлек Советы тарафыннан сайлана торган (билгеләнгән, килештерелә торган) вазыйфай затларның кандидатуралары буенча фикер әйтергә;

11) даими комиссияләренң беркетмәләре, жирлек Советы сессияләре белән танышырга;

12) депутат ярдәмчеләренә ия булу.

Статья 7. Депутатның таныклығы һәм күкрәк билгесе

1. Депутатка Свияжск авыл жирлеге Советы депутатының шәхесен һәм вәкаләтләрен һәм аның вәкаләтләре чоры дәвамында файдаланган күкрәк тамгасын раслый торган документ булып торган таныклык ия.

Статья 8. Депутатның эшчәнлек формалары

1. Депутат эшчәнлеге рәвешләре түбәндәгеләр:

1) жирлек Советы сессияләре эшендә катнашу;

2) жирлек Советының даими комиссияләре эшендә катнашу;

3) федераль дәүләт хакимияте органнарының, Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарының, жирле үзидарә органнарының вазыйфай затларына, оештыру-хокукый рәвешләренә, ижтимагый берләшмәләргә бәйсез рәвештә оешма житәкчеләренә мөрәжәгать;

4) муниципаль хокукый акт проектын кертү;

5) жирлек Советы тарафыннан кабул ителә торган муниципаль хокукый актлар проектларын эшләүдә катнашу;

6) Татарстан Республикасы Дәүләт Советына закон чыгару инициативасы тәртибендә жирлек советы кертә торган Татарстан Республикасы законнары проектларын эшләүдә катнашу;

6) депутат гарызнамәсе кертү;

8) сайлаучылар белән очрашулар, аларның мөрәжәгатьләре белән эшләү, вәкиле булган жирлек халкына үз эшчәнлегә һәм жирле үзидарә органнары эшчәнлегә турында мәгълүмат бирү;

9) жирле референдумнары, гавами тыңлауларны, жылышларны, конференцияләрне һәм гражданның сорааштыруларын оештыруда һәм уздыруда катнашу;

10) территориаль ижтимагый үзидарәне оештыруда катнашу.

2. Депутат үз эшчәнлеген федераль законнарда, Татарстан Республикасы законнарында, башка муниципаль хокукый актларда һәм жирлек Советы Регламентында каралган башка рәвешләрдә дә гамәлгә ашырырга мөмкин.

Статья 9. Депутат ярдәмчеләре

1. Депутат депутат эшчәнлеген гамәлгә ашыруда ана ярдәм күрсәтү өчен өч ярдәмчегә ия булырга хокуклы. Депутат ярдәмчеләренә эше (эшчәнлегә) ижтимагый башлангычларда башкарыла.

2. Депутат үзенә ярдәмчеләре өчен җаваплы һәм аларны теләсә кайсы вакытта алмаштырырга хокуклы.

3. Депутат ярдәмчеләре эшенә (эшчәнлегенә) хокукый нигезләре жирлек Советы раслаган жирлек Советы депутаты ярдәмчесе турындагы Нигезләмә белән билгеләнә.

Статья 10. Депутатның сайлаучылар белән үзара мөнәсәбәте

1. Депутат жирлек халкы, шулай ук жирлек территориясендә урнашкан предприятие, оешма, муниципаль һәм башка органнар коллективлары белән элемтәдә тора.

2. Депутат сайлаучылар алдында хисап тоты, үз эше турында елга кимендә бер тапкыр хисап тоты, аларга жирлек Советы эше турында даими рәвештә хәбәр итә, шулай ук аена кимендә бер тапкыр халыкны кабул итә.

3. Депутат жирлек халкының законлы хокукларын, ирекләрен һәм мәнфәгатьләрен тәмин итү буенча законнарда каралган чараларны күрә, алардан кергән тәкъдимнәрне, гаризаларны, шикаятьләрен карый, үз вәкаләтләре чикләрендә аларда булган мәсьәләләрен дәрәс һәм үз вакытында хәл итүгә ярдәм итә.

4. Гражданны кабул итә;

5. Жәмәгать фикерен өйрәнә һәм кирәк булганда тиешле дәүләт хакимияте органнарына, жирле үзидарә органнарына һәм ижтимагый берләшмәләргә тәкъдимнәр кертә.

6. Депутатның сайлаучылар белән очрашулары, депутатларның сайлаучылар белән очрашуларын уздыру өчен, Яшел Үзән муниципаль районының Свияжск авыл жирлегә башкарма комитеты тарафыннан сайлаучылар белән очрашуларын уздыру өчен махсус билгеләнгән Свияжск

авыл жирлеге башкарма комитеты тарафыннан сайлаучылар белән очрашуларын уздыру өчен бирелә торган урыннарда үткәрелә, аларны бирү тәртибе нигезендә.

7. Депутатның сайлаучылар белән очрашулары жыелышлар, митинглар, демонстрацияләр, урам йөрешләре һәм пикетлар турындагы Россия Федерациясе законнары нигезендә үткәрелә.

8. Депутатның сайлаучылар белән очрашуларын оештыруга яисә уздыруга каршылык Россия Федерациясе законнары нигезендә административ жаваплылыкка тартыла.

Статья 11. Депутатлар этикасы кагыйдәләрен үтәү

1. Депутат жирлек Советы тарафыннан раслана торган депутат этикасы кагыйдәләрен үтәргә, шул исәптән түбәндәге йөкләмәләрен үтәргә тиеш:

1) жирле үзидарә органнары эшендә катнашудан тыелырга һәм шәхсән яисә аның якин туганнарына кагылышлы мәсьәләләрен хәл иткәндә жирле үзидарә органнары, оешмалар, вазыйфай затлар, муниципаль хезмәткәрләр һәм гражданны эшчәнлегенә йогынты ясау өчен депутат статусын файдаланмаса;

2) депутат бурычларын объектив башкаруда шик тудырырлык үзүенә тотыштан тыелырга, шулай ук аның абруена яисә жирлек Советы абруена зыян китерергә сәләтле конфликтлы хәлләрдән качарга;

3) мәнфәгатьләр конфликты килеп чыгу куркынычы булганда - шәхси кызыксыну (турыдан-туры яисә читләтеп) депутат бурычларын тиешенчә, объектив, өлешсез үтәүгә йогынты ясый торган яисә йогынты ясый торган вәзгыять - бу хакта жирлек Советына хәбәр итәргә һәм аның әлеге конфликтны булдырмый калуга яисә жайга салуга юнәлдерелгән карарын үтәргә;

4) жирлек Советында билгеләнгән гавами чыгышлар кагыйдәләрен үтәргә;

5) депутат эшчәнлегенә бәйле булмаган максатларда конфиденциаль характердагы белешмәләргә кертелгән, депутат вазыйфаларын үтәүгә бәйле рәвештә аңа мәгълүм булган белешмәләрен фаш итмәскә һәм файдаланмаса;

6) физик һәм юридик затлардан депутат бурычларын үтәүгә бәйле рәвештә бүләкләүләр (бүләкләр, акчалата бүләкләү, ссуда, хезмәт күрсәтүләр, күңел ачу, ял итү, транспорт чыгымнары өчен түләү һәм башка бүләкләүләр) алынмаса.

Статья 12. Депутатның жирлек Советы сессияләрендә катнашуы

1. Депутат жирлек Советының барлык сессияләрендә шәхсән үз катнашырга тиеш.

2. Депутат жирлек Советы сессияләренең вакыты һәм урыны, карауга кертелә торган мәсьәләләр турында мәгълүмат бирә, шулай ук әлеге

мәсьәләләр буенча җирлек Советы регламенты нигезендә барлык кирәкле материалларны ала.

3. Җирлек Советы сессияләрендә катнашу мөмкинлеге булмаганда, бер көннән дә соңга калмыйча, депутат бу хакта җирлек Советы Президиумына хәбәр итә.

Статья 13. Җирлек Советының даими комиссияләре эшендә депутатларның катнашуы

1. Депутат җирлек Советының даими комиссияләренә эгъзасы булган барлык утырышларында шәхсән үзе катнашырга тиеш.

2. Депутат даими комиссияләренә утырышларын уздыру вакыты һәм урыны, карауга кертелә торган мәсьәләләр турында мәгълүмат бирә, шулай ук җирлек Советы регламенты нигезендә әлеге мәсьәләләр буенча барлык кирәкле материалларны ала.

3. Даими комиссияләр утырышларында катнашу мөмкинлеге булмаганда, депутат, бер көннән дә соңга калмыйча, бу хакта даими комиссия рәисенә хәбәр итә.

Статья 14. Депутатның вазыйфай затлар тарафыннан беренче чиратта кабул итүгә хокукы

1. Депутатлар эшчәнлеге мәсьәләләре буенча Свияжск авыл җирлеге территориясендә депутат (алга таба - җирлек) җирле үзидарә органнарының вазыйфай затлары, муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр җитәкчеләре тарафыннан чираттан тыш кабул итү хокукыннан файдалана.

2. Депутат вазыйфай затка турыдан-туры яисә вазыйфай затның кабул итү (секретариаты) аша йә язмача мөрәҗәгать итә.

3. Телдән мөрәҗәгать иткән очракта, кабул итү вакыты вазыйфай зат тарафыннан җирлек Советы депутаты белән килешү буенча билгеләнә, ә депутатка язмача мөрәҗәгать иткән очракта, кабул итү вакыты депутат мөрәҗәгатен алган көннән алып өч көннән дә соңга калмыйча вазыйфай зат тарафыннан билгеләнә.

4. Депутатны өч көн эчендә кабул итү мөмкинлеге булмаганда, депутат белән килешү буенча вазыйфай зат башка вакытны билгели.

Статья 15. Депутатның мәгълүмат алу һәм тарату хокукы

1. Депутат җирле үзидарә органнарыннан, муниципаль предприятиеләрдән, учреждениеләрдән һәм аларның вазыйфай затларыннан аның закон белән саклана торган яшерен эшчәнлеге белән бәйле мәсьәләләр буенча мәгълүмат алырга хокуклы.

2. Депутат үз эшчәнлеге мәсьәләләре буенча массакүләм мәгълүмат чараларында федераль законда каралган тәртиптә чыгыш ясарга хокуклы.

Статья 16. Депутат мөрәжәгатьләрен карау

1. Депутат дәүләт органнарына, жирле үзидарә органнарына, оештыру-хокукый рәвешләренә, ижтимагый берләшмәләргә, депутат эшчәнлегә мәсьәләләре буенча тиешле вазыйфай затларга телдән яисә язмага мөрәжәгать итәргә хокуклы.

2. Депутат эшчәнлегә мәсьәләләре буенча депутат мөрәжәгать иткән жирле үзидарә органнары, муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр һәм аларның вазыйфай затлары депутатка аның мөрәжәгатенә жавап бирергә яисә соралган документларны яисә мөрәжәгать алган көннән, әгәр ул өстәмә өйрәнү яисә тикшерү таләп итмәсә, 15 көн эчендә белешмәләрне тапшырырга тиеш.

3. Депутат мөрәжәгатенә бәйле рәвештә өстәмә тикшерү яисә нинди дә булса мәсьәләләрне өстәмә өйрәнү кирәк булган очракта, вазыйфай затлар һәм әлегә статьяның 2 өлешендә күрсәтелгән житәкчеләр бу хакта депутат мөрәжәгатен алган көннән 15 көн эчендә депутатка хәбәр итәргә тиеш. Ахыргы жавап депутатка депутатның язма мөрәжәгатен алган көннән алып 30 көннән дә соңга калмыйча тапшырыла.

4. Оештыру-хокукый рәвешенә бәйсез рәвештә дәүләт органнары, оешмалар, ижтимагый берләшмәләр, аларның вазыйфай затлары тарафыннан депутатлар мөрәжәгатьләрен карау тәртибе һәм сроклары законнар белән билгеләнә.

5. Депутат жирле үзидарә органнары, муниципаль предприятиеләр һәм аларга мөрәжәгать итеп куелган мәсьәләләрне карауда турыдан-туры катнашырга хокуклы.

Статья 17. Депутат сорауы

1. Депутат яисә депутатлар төркеме, жирлек Советы компетенциясенә керә торган мәсьәләләр һәм үзенң депутат эшчәнлегә мәсьәләләре буенча, Свияжск авыл жирлегә башлыгына, жирле үзидарә органнары, муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр житәкчеләренә депутат гарызнамәсе белән мөрәжәгать итәргә хокуклы.

2. Депутат гарызнамәсе жирлек Советы сессиясенә язма рәвештә кертелә һәм жирлек Советы сессиясендә игълан ителә. Депутат гарызнамәсен рәсмиләштерү жирлек Советы регламенты нигезендә башкарыла.

3. Депутат таләбе жибәрелгән орган яисә вазыйфай зат аны алган көннән соң 15 көн эчендә аңа язма рәвештә жавап бирә.

Статья 18. Депутатның бурычлары

1. Депутат түбәндәгеләргә бурычлы:

1) үз эшчәнлеген гамәлгә ашырганда Россия Федерациясе Конституциясен, федераль законнарны, Татарстан Республикасы Конституциясен, Татарстан Республикасы законнарын, жирлек Уставын,

башка муниципаль хокукый актларны үтэргә; гражданнарның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәүне һәм яклауны тәмин итэргә;

2) даими рәвештә, айга кимендә бер тапкыр, сайлаучыларны кабул итэргә;

3) оештыру-хокукый рәвешенә бәйсез рәвештә гражданнарның, оешмаларның, ижтимагый берләшмәләреннән, дәүләт хакимияте органнарының, жирле үзидарә органнарының мөрәжәгатьләрен үз вакытында карарга һәм аларга үз компетенциясе чикләрендә жавап бирергә;

4) очрашуларда турыдан-туры сайлаучылар алдында хисап тотарга, шулай ук үз эше турында массакуләм мәгълүмат чаралары аша елына кимендә бер тапкыр хәбәр итэргә;

5) депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйле чикләүләрен үтэргә;

6) дәүләт серен һәм закон белән саклана торган башка серне сакларга, шулай ук депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйле рәвештә аңа мәгълүм булган гражданнарның шәхси тормышына, намусына һәм абруена кагылышлы белешмәләрен фаш итмәскә.

2. Депутат аңа федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, жирлек уставы һәм жирлек Советының муниципаль хокукый актлары белән йөкләнгән башка бурычларны үти.

Статья 19. Депутатның жирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары белән үзара мөнәсәбәте

1. Жирле үзидарәнең коллегиаль органы әгъзасы булган депутат жирлек Советы, аның органнары эшчәнлегендә актив катнашуын тәмин итә торган тулы хокукка ия.

2. Жирлек Советы депутатның аның сайлау округындагы эше, жирлек Советындагы эше, аларга жирлек Советының карарларын һәм йөкләмәләрен үтәү турында язмасын тыңлый.

3. Жирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары депутатка аның эшендә кирәкле ярдәм күрсәтәләр, жирле үзидарә органнары эшчәнлеге турында депутатка мәгълүмат бирәләр, үзидарәле территориянең икътисадый һәм социаль үсеше программаларын үтәүнең барышы турында, депутатның тәнкыйть искәртмәләре һәм тәкъдимнәре буенча кабул ителгән чаралар турында хәбәр итәләр, закон депутаты, муниципаль берәмлекләреннән вәкилләклә органнары эш практикасын, жәмәгәтьчелек фикерен өйрәнүгә ярдәм итәләр.

Статья 20. Депутат эшчәнлегенең социаль һәм башка гарантияләре

1. Депутат эшчәнлеген гамәлгә ашыруның социаль һәм башка гарантияләре жирлекнең законнары, муниципаль норматив хокукый актлары белән билгеләнә.

2. Депутатларның жинаять яисә административ жаваплылыкка тартылган хокукларын гарантияләү, тоткарлау, кулга алу, тентү, сорау алу,

аларның башка жинаять-процессуаль һәм административ-процессуаль гамәлләренә карата эш башкарганда, шулай ук алар биләгән торак һәм (яисә) хезмәт урыны булган депутатларга карата оператив-эзләнү чаралары, аларның багажлары, шәхси һәм хезмәт транспорт чаралары, алар файдалана торган элемент чаралары исәпкә алынганда федераль законнар белән билгеләнә

3. Депутат тавыш биргәндә белдерелгән фикер, позиция, депутатның статусына туры килә торган башка гамәлләр, шул исәптән вәкаләтләр вакыты узгач, әйтелгән фикер өчен жинаять яки административ җаваплылыкка тартыла алмый. Әлеге нигезләмә депутат тарафыннан гавами кимсетүләр, яла ягу яисә федераль законда каралган башка хокук бозуларга кертелгән очракларга кагылмый.

4. Депутатны җаваплылыкка тарту, коррупциягә каршы тору турындагы Россия Федерациясе законнары нигезендә мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау яисә жайга салу турындагы таләпләрне үтәмәгән өчен (шул исәптән көн тәртибе мәсьәләләре буенча тавыш бирүдә) йә Россия Федерациясе норматив хокукый актларында каралган вазыйфа буенча башка бурычларны үтәгән өчен депутат җаваплылыгына жәлеп итү өчен нигез булып тормый.

Статья 21. Депутат эшчәнлеген гамәлгә ашыруда киртәләр тудыру өчен җаваплылык

Әлеге Нигезләмәнең нигезләмәләрен жирле үзидарә органнарының, оешмаларның һәм ижтимагый берләшмәләренең вазыйфай затлары тарафыннан үтәмәү, шул исәптән әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән депутат запросларына һәм мөрәжәгатьләренә мәгълүмат һәм җаваплар бирү срокларын һәм тәртибен үтәмәү, алдан ук ялган мәгълүмат бирү, мәгълүмат бирүдән хокуксыз баш тарту, аны бирүдән баш тарту, депутатларны кабул итү кагыйдәләрен бозу кануннарда каралган җаваплылыкка китерә.